

MONS. SALVI HUIX MIRALPEIX

Fou afusellat al cementiri de Lleida, amb altres 20 companys de presó. Havia demanat ser l'últim per poder absoldre a tots a mesura que anaven caient. Ferit per un tret a la mà dreta, aixecà l'esquerra per seguir beneïnt, fins que va caure ell mateix, perdonant els botxins. Era el 5 d'agost de 1936.

La seva entrega total en el moment del martiri no va estar més que el coronament d'una actitud plena de petites entregues constants en totes les etapes de la seva vida.

Al seminari de Vic fou un exemple. Col·laborant amb la gràcia de Déu... va estudiar, obeï, pregà... i així es santificà. El treball i l'estudi ben fets el preparà "per a tot".

L'Oratori de Sant Felip Neri, de Vic, fou per a ell el trampolí d'una vida espiritual profunda i d'una apassionada pastoral.

Salvi Huix Miralpeix va veure clar que els joves eren el futur de l'Església. I s'hi llançà. El marc d'aquesta pastoral foren les Congregacions Marianes. Tota la vida dels joves: la família, l'esbarjo, el treball, l'estudi, l'amistat... trobà en el Pare Huix un orientador, un amic.

També fou "professor" al Seminari, on es convertí aviat en director i "confessor". Els joves de seguit intueixen i descobreixen qui els estima de debò.

Els 7 anys de bisbe a Eivissa i tot just un any de bisbe a Lleida el van donar a conèixer com un Pastor que vol estar amb les ovelles i que dona la vida per elles. Així ho va fer el 5 d'agost.

Com tots sabem que els sants no naixen "ja sants", ens farà molt de bé conèixer l'ambient cristià de la seva família, que és sempre el fonament més ferm, segur i inesborrable de totes les vides humanes. Ho descobrirem si llegim les primeres pàgines de la biografia del Bisbe Huix escrita el 1948 per Narcís Tibau i Duran i que ha estat reeditada enguany pel Bisbat de Lleida.

Mons. Salvi Huix Miralpeix

Curetes de Monzón: José Jordán Blecua, Josep Nadal i Guiu

Carmelites: Francesc Segalà Solé, Jaume Perucho Pontarró, Joan Vilaregut Farré, Josep Olivé Vivó, Pau Segalà Solé

Maristes: Abilio Villarreal Abaza, Amancio Noriega Núñez, Àngel Ayape Remón, Aniceto Pablos Carvajal, Argimiro García Sandoval, Baldomero Arribas Arnáiz, Baldomero Baró Riera, Braulio Álvarez Palacín, Casimiro González García, Celedonio Martínez Infante, Daniel Altabella Gracia, Dionisio Domínguez Martínez, Elías Garet Ventejo, Eloy Rodríguez Gutiérrez, Emiliano Busto Pérez, Enrique Andrés Monfort, Esteban Llover Torrent, Eugenio Artola Sorolla, Euquerio Llanillo García, Féli C. Gombert Olympe, Fermin Zabaleta Armendáriz, Florencio Pérez Moral, Francisco Alonso Fontaneda, Francisco Donazar Goñi, Henri Oza Motinot, Hilario de Santiago Paredes, Jaime Cortasa Monclús, Jerónimo Alonso Fernández, Jesús Delgado de la Fuente, José Félix Serret Anglés, José Mulet Velilla, José Pampliega Santiago, José València Janices, Joseph Sobraqués Glory, Juan Pastor Marco, Juan Viñuela Flecha, Julián Aguilar Martín, Julián Iglesias Bañuelos, Julián Lisbona Royo, Julio Múzquiz Erdozain, Leonardo Arce Ruíz, Lorenzo Gutiérrez Rojo, Lorenzo Lizasoain Lizaso, Lucio Galerón Parte, Luis Huerta Lara, Luis Iglesias Bañuelos, Luis Moreno Aliende, Manuel Llop Plana, Marcelino Rebollar Campo, Marcos Leyún Goñi, Martín Erro Ripa, Mauro Álvarez Renedo, Maximiano Drona Leoz, Máximo Aranda Modrego, Nemesio Cabria Andrés, Pablo Martínez Esteban, Pedro Alonso Ortega, Pedro Ortigosa Oráa, Pedro Valls Piernau, Perfecto Beceril Merino, Ramón Emiliano Hortelano Gómez, Restituto Santiago Allende, Saturnino Jaunsarás Zabaleta, Severino Ruiz Báscones, Severino Ruiz Hidalgo, Tesifonte Ortega Villamudrio, Trifón Tobar Calzada, Vidal García García

Mercedaris: José Reñé Prenafeta, Amancio Marín Mínguez, Antonio González Penín, Antonio Lahoz Gan, Enrique Morante Chic, Francisco Gargallo Gascón, Francisco Llagostera Bonet, Francisco Mitjá Mitjá, Jaime Codina Casellas, Jesús Ed. Massanet Flaquer, José Trallero Lou, Lorenzo Moreno Nicolás, Manuel Sancho Aguilar, Mariano Alcalá Pérez, Mariano Pina Turón, Pedro Arm. Esteban Hernández, Serapio Sanz Irazzo, Tomás Campo Marín, Tomás Carbonell Miquel

Bisbat
de
Lleida

CAPÍTOL CATEDRAL DE LLEIDA

PATRIMONI
Patrimoni Artístic i Cultural del Bisbat de Lleida

Organitza: Bisbat de Lleida, Comissió de Màrtirs
Coordina: Delegació de Patrimoni Artístic i Cultural (Lluís Casaña)
Disseny: Andrea Pedrosa

MÀRTIRS DEL SEGLE XX

EXPOSICIÓ DEL 4 D'OCTUBRE
AL 8 DE DESEMBRE

CURETES DE MONZÓN

Monzón, ciutat important, aleshores Bisbat de Lleida, tenia dos mossens vicaris. Josep Nadal i Guiu era de Bell-lloc d'Urgell (Lleida). José Jordán Bleuca era del poble d'Azlor (Huesca).

Jordán va arribar a Monzón el 1932. Nadal, el 1935. Junts van viure el ministeri sacerdotal, amb un lliurament total a la parròquia. Junts van viure igualment les angoixes de la persecució, però, enmig de la dificultat, es van mantenir fidels a l'Evangeli i, per amor a Déu i a l'Església, es van mostrar disposats a afrontar el martiri.

I així va estar. També junts van ser martiritzats el 12 d'agost de 1936. I per una circumstància providencial, també junts varen ser enterrats en una mateixa caixa. Per això, des de sempre, els "curetas" de Monzón no es volen ni es poden separar. Junts seran beatificats el 13 d'octubre a Tarragona.

Nadal i Jordan, en el moment del martiri, tenien respectivament 25 i 30 anys. Déu els va considerar prou "madurs" per endur-se'ls.

Ja l'any 1948, es va instruir el Procés Diocesà, a la Cúria de Lleida, per provar el seu martiri.

En el llibre "Un sacerdot camí del martiri", la presentació del qual es va fer a l'Acadèmia Mariana de Lleida, el 12 de juny de 2013, es poden comprovar les actituds de fe, confiança i perdó, ja anticipat, relatades en forma de diari per Josep Nadal. Diari veritablement commovedor que acaba tres dies abans de morir, amb aquestes paraules:

"Disposem de totes les nostres coses, les poques que tenim, i ens apremem a escriure als nostres pares i germans per acomiadar-nos-en fins a l'eternitat."

CARMELITES

La presència dels carmelites descalços a Lleida en els temps moderns va lligada a la figura de santa Teresa de l'Infant Jesús. L'any 1928 una comunitat de frares es va establir a la ciutat per iniciar el projecte de construcció del Santuari de Santa Teresina. Una de les activitats principals de la comunitat era, ja aleshores, la publicació de la revista "Lluvia de Rosas", dedicada a difondre la devoció a la santa de Lisieux.

Entre els religiosos fundadors hi havia un germà, Bartomeu de la Passió, fill del Pla de Cabra (Pla de Santa Maria, Alt

Camp), home treballador i de caràcter alegre. Més tard s'hi va incorporar també el pare Joan de Jesús, nascut a Vic, que acabava de ser ordenat. El pare Joan es dedicà a l'administració de la revista i a la catequesi infantil. En començar la persecució s'amagà prop del convent juntament amb el germà Bartomeu. El 25 de juliol, mentre es dirigien a Alcarràs cercant un lloc més segur, foren descoberts per un grup de milicians; quan van confessar que eren "frares de Santa Teresina", els van disparar i van morir allà mateix.

També va morir a Lleida el pare Silveri de Sant Lluís Gonzaga que, havent nascut a Corroncui (el Pont de Suert), havia estudiat de petit a Lleida, on també es va fer religiós. Va tenir una llarga vida com a carmelita, i fins i tot, durant un temps, va ser missioner a Cuba. El 1936 era a Tarragona, però es va poder escapar i arribar a Lleida, on va ser detingut i executat el 20 d'agost al cementiri amb un grup nombrós de màrtirs.

D'aquest mateix grup en formava part el jove pare Francesc de l'Assumpció, fill de Montgai (La Noguera), que feia pocs mesos que havia estat ordenat capellà. Va poder escapar del convent de Barcelona, i arribà al seu poble, on es va reunir amb el seu germà Pau, capellà d'Urgell. Allí van ser detinguts i traslladats a Lleida, on van donar testimoni de fe i de fortalesa cristiana fins al darrer moment.

MARISTES

La causa de beatificació dels Germans Maristes la componen processos diferents, començats entre els anys 1946 a 1969, en diverses diòcesis (Lleida, Urgell, Zaragoza i Madrid).

El procés del Germà Crisanto s'instrueix a Lleida l'any 1946 i es clausura el 1948. Fou martiritzat a Tartareu (Lleida).

El del Germà Aquilino i tres companys es comença a Urgell el 1947, finalitzant el 1950. Foren martiritzats al Monestir de les Avellanes.

El del Germà Cipriano José i 20 companys es comença a Zaragoza el 1957 i es conclou el 1961. Foren martiritzats en diverses ciutats de l'Estat Espanyol: Barcelona, Badajoz, Saganta (Huesca), Ribadesella (Astúries), València, Toledo...

Finalment s'inclou a Madrid l'any 1969 un altre procés de 41 germans maristes i dos laics, procés que es conclou l'any 1982. Foren martiritzats en diverses ciutats de l'Estat Espanyol.

Tots aquests processos es van unificar en un de sol l'any 1989. El document final, anomenat *Positio*, es presentà a la Congregació per a les causes dels Sants l'any 2001, com un procés de la Diòcesi de Lleida.

Lleida, tan vinculada a les comunitats maristes, i en nom de tota l'Església, agraeix a aquests seixanta-vuit màrtirs maristes la seva vida exemplar, el seu esperit de servei en l'ensenyament de la joventut i la seva mort martirial.

MERCEDARIS

El 1936 va ser realment martiritzada tota la província de la Mercè, d'Aragó. Desmantellades les florents cases de formació, cremats santuaris seculars, despullats arxius i biblioteques de monuments literaris, acumulats dia a dia durant gairebé vuit segles, assassinats religiosos i col·laboradors laics absolutament apolítics.

Els dinou beatificats el 13 d'octubre de 2013 van encapçalats pel que havia estat general de l'Orde, fra Mariano Alcalá Pérez. Tots aquests religiosos havien tingut una relació entranyable amb Lleida. Aquí havien nascut, o havien rebut la formació, o havien estat ordenats, o havien exercit el seu ministeri en l'església del carrer Sant Antoni, a la seva escola, a la presó. Un d'ells, el pare Manuel Sancho Aguilar, fou assidu concursant als Certàmens de l'Acadèmia Mariana i considerat pels diaris com el millor escriptor de contes en llengua castellana del moment, teòleg, catequista, místic...

La causa a nivell diocesà va ser portada des del Bisbat de Lleida; els dinou són, doncs, màrtirs lleidatans.

El 21 de juliol va ser profanada l'església. Els religiosos es van refugiar en cases d'amics. Només un es va salvar. Tres d'ells, a la presó es van donar a treballar amb els empresonats, consolant, confortant. En la nit del 19 al 20 d'agost van ser afusellats amb d'altres, fins a setanta, al cementiri, mentre cantaven cants a la Mare de Déu. Al pare Tomàs Carbonell, superior provincial, el van matar disparant-li per l'esquena a les escales de la catedral. A un altre, Enrique Morante, el van portar arrossegant fins a l'estació de la Renfe, on va ser martiritzat. I així tots d'una manera o d'altra.

Tots en algun moment de la seva vida havien aspirat al martiri, per això van morir contents, de forma voluntària. I van morir perdonant.